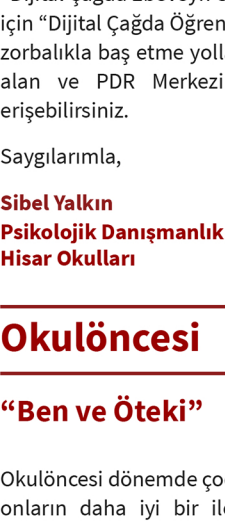

NETIQUETTE

Please Click For English

"Yaşadıkça tutumun hayat üzerindeki etkisini daha çok anlıyorum. Benim için davranış önemli. Diğer insanların ne düşündüğünden, söylediklerinden veya yaptıklarından daha önemli. Hayatın %10'unun başımıza gelenlerden ve %90'ının benim bunlara nasıl tepki verdiğimden oluştuğuna inanıyorum. Sizin için de aynıysa geçerli... Tutumlarımızdan biz sorumluyuz."

Chuck Swindoll

Merhaba sevgili velilerimiz,

Chuck Swindoll'un sözleri tutum ve davranışlarımızın yaşamımızın her kesimine olan etkisini bir kez daha fark ettiriyor bize. Uzak çevremizin çok yakınımda geldiği ve daha fazla sayıda bireyle ilişkiliye girdiğimiz teknoloji çağında geçmiş yıllardan daha fazla platforma saygı, empati, nezaket, duyarlılık sahibi olmamız gerekiyor. Bu gerekliliğin nedeni de artık bu platformların sosyal hayatlarımızın önemli bir parçası haline gelmesi. Biz de Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi olarak önciyici rehberlik anlayışımızı doğrultusunda müfredatımızı ve çalışmalarımızı geliştiriyor, dönüştürüyor ve zenginleştiriyoruz. Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersleri müfredatında ağırlıklı olarak dijital nezaket kavramı ile ilgili akademik içerikler öğrencilerimizle çalışılıyor. Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi olarak da her akademik yılın başında olduğu gibi bu yıl da velilerimiz için bir uzman eşliğinde "Dijital Çağda Ebeveyn Olmak" seminerini gerçekleştirdik. Ardından, 3. Sınıfın başlarıyla öğrencilerimiz için "Dijital Çağda Öğrenci Olmak" adı seminerleri tamamladık. Dijital ortamlarda iletişim yolları ve siber zorbalıkla baş etme yolları hakkında onları sunan uzman videoların Hisar Okulları web sitesinde yer alan ve PDR Merkezi tarafından yaratılan SELF (Sosyo-Duyusal Öğrenme) Platformumuzdan erişebilirsiniz.

Saygılarımla,

Sibel Yalçın

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi Koordinatörü
Hisar Okulları

Okulöncesi

"Ben ve Öteki"

Okulöncesi dönemde çocuklara empati becerisi kazandırmak, duygusal zeka gelişimlerine katkı sağlar ve onların daha iyi bir iletişim kurmalarına yardımcı olur. Bu nedenle sınıf ortamında öğrencilerin farklılıkları anladırabilirmeleri, ben ve öteki kavramını fark edebilmeleri için ele aldığımız temalarla sürekli bu becerilere yönelik pratikler yaparız. Bu doğrultuda Ekim ayı Rehberlik dersimizde "İsteksiz Farkındalık Günü" kapsamında farklılıklara saygı, empati, nezaket gibi konular üzerinde durduk.

Sizler de bu beceriyi geliştirmek için aşağıda yer alan önerilerden faydalanabilirsiniz.

Öneriler:

Model Olun:

Çocuklar, yetişkinlerin davranışlarını takip eder. Dolayısıyla kendiniz iyi bir örnek olun. Başkalarına saygılı ve anlayışlı davranarak çocuklarınıza empatiyi nasıl uygulayacaklarını gösterin.

Duyguları hakkında konuşun:

Çocuklarınızın duyguları tanımlamaları için yardımcı olun. "Bugün nasıl hissediyorsun?" veya "Bu durum seni nasıl etkiledi?" gibi sorular sorarak onların duygularını ifade etmelerine destek olun.

Hikayeler Okuyun:

Empatyi teşvik etmek için duyguyu içerikli hikayeler okuyun. Karakterlerin duygusal deneyimlerini anlamalarına yardımcı olun.

Paylaşmayı Teşvik Edin:

Başka insanların ihtiyaçlarını anlamaları için paylaşmanın öneminden bahsedin.

Sorular Sorun:

Çocuklarınıza başkalarının nasıl hissettirdiği anılamaları yardımcı olmak için sorular sorun. Örneğin, "O arkadaşın ağlıyor gibi görünüyor, ona yardım etmek ister misin?" gibi sorular çocukların duygusal durumları hakkında düşüncelerine ve empati geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Başkalarının Bakış Açısını Anlamalarını Sağlayın:

Her bireyin farklı ihtiyaçları olduğunu ve herkesin farklı duyguyu ve düşüncelere sahip olduğunu anlatın.

Teşekkür Etme Alışkanlığı:

Çocuklara minnettarlık ve teşekkür etme alışkanlığı kazandırın. Başkalarının iyiliklerini ve yardımlarını takdir etmeyi öğrenmeleri, empatiyi güçlendirir.

İşbirliği Yapın:

Çocuklarınıza grup oyunları veya etkinlikler aracılığıyla işbirliği yapmayı öğretin. Başkalarıyla birlikte çalışarak empati geliştirebilirler.

Anlatıcı Olmalarına İzin Verin:

Çocukların duygularını ve düşüncelerini ifade etme fırsatı verin. Sözlü ifade becerilerini geliştirmek için olanak sağlayın.

Sabır Gösterin:

Empati becerisi zamanla gelişir. Çocuklarınıza sürekli olarak destek ve anlayış gösterin, hatalar yapmalarına izin verin ve empati becerilerinin gelişmesine yardımcı olmaya devam edin.

Empati becerisi, çocukların daha duyarlı ve anlayışlı bireyler olmalarına yardımcı olabilir.

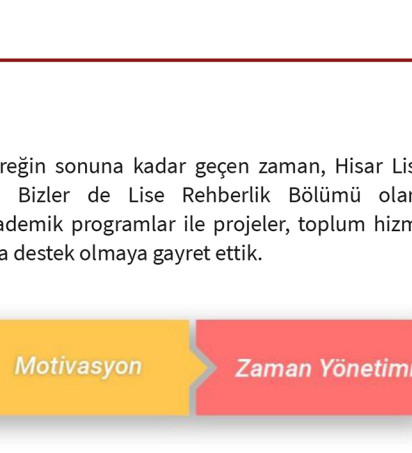
Bu beceriyi kazandırmak için ise çaba ve sabır gerektirir.

Eylül Şarman

eyul.sarman@hisarschool.k12.tr

İlkokul

Uzun bir yaz tatili sonrasında okulların başlamasıyla öğrencilerimizin hem ev rutinlerinde hem de okul hayatlarında yeni bir süreç başladı. Tüm bu yenilikler öğrencilerimiz için kimi zaman eskinin verdiği güvene öзем, kimi zamansa yenile duyulan merak, heyecan ve mutluluk gibi pek çok duyguyu beraberinde getirdi. Okula uyum ve oryantasyon sürecini öğrencilerimiz farklı şeklide deneyimlediklerini gözlemledik. Bu süreç öğrenciden öğrenciye değişmekte. Bir süre iki haftadan iki ay kadar sürülebilmekte. Ev ve okul ortamında öğrencilerin duygularının anlaşılması ve kapsanmasını okula uyum sürecinde önemli buluyoruz.

Bu doğrultuda, akademik yılın başından itibaren duygu ve ihtiyaçları belirlemeye yönelik sınıf gözlemleri, öğrencilerimizle ihtiyaç doğrultusunda bireysel görüşmeler, grup görüşmeleri gerçekleştirildi. Gelişim takibini veri ve öğretmenin iş birliğinde hayata geçirdik. İlk Rehberlik Bölümü sınıfı yeni yıla başlamanın beraberinde getirdiği duygular, öğrencilerin yeni sınıf arkadaşlarını daha yakından tanımlarına ve sınıf bütünlüğüne yönelik etkinlikler üzerinden gerçekleştirildi. İlkokul rehberlik bölümü olarak müdür yardımcılarımızla birlikte sınıfımızda gerek güvenli okul kuralları, akran zorbalığı önleme çalışmaları, duygu yönetimi, farklılıklara saygı, bilişli teknoloji kullanımları yönelik çalışmalar gerçekleştirdik. Ayrıca Doç. Dr Yavuz Samur 3. ve 4. sınıf öğrencilerimizle bilişli teknoloji kullanımı konusunda seminer verdi. Dijital çağda teknoloji, oyun, sosyal medya, internet bağımlılığı, ekran süresi ve yönetimi, ekranlardaki uygulamalar ve oyunların çocukları üzerindeki olumlu/olumsuz etkileri, dijital çağda bilişli bir çocuk olmak için neler yapılabilir konularını ele aldı.

Sizler de yıl içerisinde ihtiyaç duyduğunuz konularda okulumuzun Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezinden destek alabilirsiniz. Sağlıklı, mutlu ve başarılı bir eğitim öğretim yılı dileriz.

Hem öğrencilerimiz hem sizler için faydalı olabilmesi dileklerimizle...

Gözde Çetin Kayhan

gozde.kayhan@hisarschool.k12.tr

Dilek Cömert

dilek.comert@hisarschool.k12.tr

Sena Bekar

sena.bekar@hisarschool.k12.tr

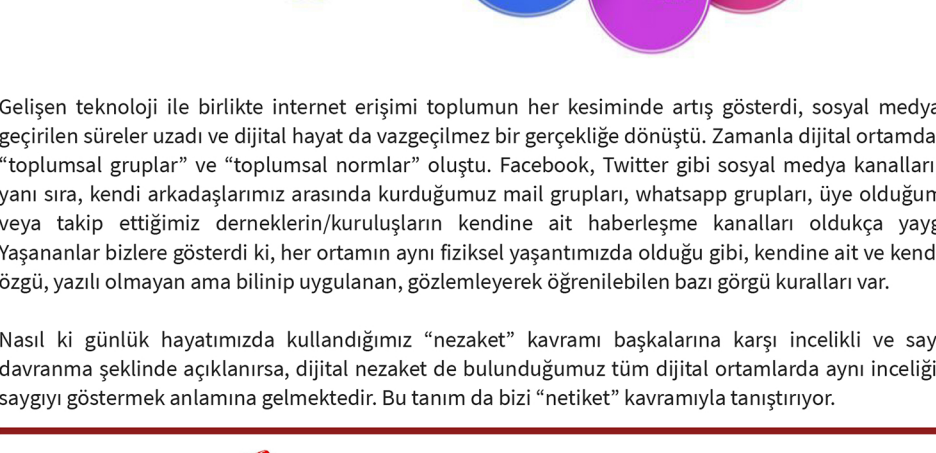
Gökçe Türkmen

gozde.turkmen@hisarschool.k12.tr

Ortaokul

Öğrenme Stilleri

Öğrenme stillerini öğrencilerin bilgiyi en iyi nasıl öğrendiklerini ve anladıklarını ifade eden kavramlar olarak ele alabiliriz. Bu tercihler öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha verimli hale getirmesine yardımcı olur. Ortaokul yılları da sosyo duygusal gelişim için yeni akademik performans öğrenme süreçlerine etkin şekilde katılabilirler, kendi güçleri odaklanarak öğrenme yöntemlerini keşfetmeleri ve akademik performanslarını sağlıklı bir şekilde yanıtlatmaları adına yürüttüğümüz rehberlik derslerinden sizlere bahsetmek isteriz.

Rehberlik dersimizin ilk aşaması olarak tüm öğrencilerimiz öğrenme stillerini keşfetmek adına bir anket doldurdular. Sonrasında her sınıfı üç gruba ayrıarak küçük grup halinde işlediğimiz rehberlik derslerimizde öğrencilerimiz öğrenme stilleri ne demek, kaç çeşit öğrenme stili var, her öğrenme stiline uygun hangi yöntemler var ve kendi öğrenme stillerinin ne olduğunu öğrencilerimiz bir ders geçirdiler. Beyin fırtınasına ve tartışmaya dayalı ders içeriklerimizde öğrencilerimiz "Hangi tekniklerle çalışsam daha verimli bir öğrenme süreci geçirir ve sınavlara daha rahat hazırlanırım?" soruları üzerine düşünme ve farkındalık kazanma fırsatı verdiler. Buna ek olarak yine küçük gruplarda sınıfta birbirlerini nasıl destekleyebileceklerine dair öneriler ve fikirler ürettirildi. Öğrencilerimiz için faydalı olacağını düşündüğümüz içeriği hem öğretmenlerimiz hem de siz vellelerimizle de paylaşarak bütüncül bir yaklaşımla onları desteklemek istedik.

Her sınıfın ve her öğrencinin öğrenme stilleri sonuçlarını derslere giren öğretmenlerimizde paylaştık. Hem sınıf içi etkinlikler hem pekiştirici derslerinde hem de bireysel çalışmalarda öğretmenlerimiz de bu yaklaşımı benimseyerek derslerini planlıyorlar. Aynı şekilde sizler de paylaştığınız "Öğrenme Stilleri" veli mektubundaki bilgilerden faydalanarak çocuklarınızın evdeki ders çalışma düzenlerine eşlik edebilir ve öğrencilerimizi yönlendirebilirsiniz. Bu sayede doğru ve etkin çalışma yöntemlerini keşfeden öğrencilerimizi akademik performansının da artacağına inanıyoruz.

Unutmayalım ki birçok insan birden fazla öğrenme stiline sahip olabilir ve tercihleri belirli bir duruma veya konuya bağlı olarak değişebilir. Kendilerine dair keşsettikleri bu bilgi ile öğrencilerimizin başarılı bir sene geçireceklerini umuyoruz. Bu süreçte siz vellelerimiz ile yaptığımız dil birliği ve verdığımız ortak destek onlara yol gösterecek ve uygulamaya kolaylığı sağlayacaktır. Herhangi bir soru ya da yorumunuz olursa yıl boyunca bizlerle iletişime geçebileceğinizi de tekrar hatırlatmak isteriz.

Hem öğrencilerimiz hem sizler için faydalı olabilmesi dileklerimizle...

Sevil Ünal Doğan

sevil.dogan@hisarschool.k12.tr

Burcu Kırınlar

burcu.kiranlar@hisarschool.k12.tr

Berrak Akagündüz

berrak.akagunduz@hisarschool.k12.tr

Buse Duranoğlu

buse.duranoglu@hisarschool.k12.tr

Lise

Okula Uyum ve Şiddetsiz İletişim

Yaz tatilinin sona erip okulların başlamasından iki çeyreğin sonuna kadar geçen zaman, Hisar Lisesi topluluğu için oldukça yoğun bir tempoya geçti. Bizler de Psikolojik Bölümü olarak, öğrencilerimizin uyum sağlamaya çalıştıkları sosyal yaşam akademik programları ile projeler, toplum hizmeti çalışmaları, sosyal etkinlikler arasında denge kurmalarına destek olmaya gayret ettik.

Bu hedef doğrultusunda akademik yılın başlağı ilk haftadan itibaren yaptığımız etkinliklerde okula uyum, hedef belirleme, motivasyon, zaman yönetimi başlıklarına öncelik verildi. Liseye yeni başlayan Hazirlik 9. ve 9. Sınıflar için bu yıl ilk daha fazla oryantasyon sürecini okulların açılmasından önceki haftaya akarak öğrencilerin uyum süreçlerini hızlandırmaya odaklandık. Oryantasyon döneminde gönüllü öğrencilerle kendilerini bir sene güçlü bir sivil toplumcu olarak tanıtmaya yönelik çalışmalar, başarıya giden yolda doğru hedef belirlemenin ve motive olmanın gerekliliğini akranlarımızdan dinlediler.

Eylül ve Ekim ayında gerçekleştirdiğimiz rehberlik derslerini ise çeşitli seviyelerde sınırlar, psikolojik sağlamlık, yılmazlık ve bilişli farkındalık gibi konulara yer vererek gerçekleştirdik. Bireysel görüşmelerde de desteklediklerimiz bu derslerde, öğrencilerimizin öz düzenleme becerilerine katkı sağlamaya çalıştık.

Toplumsal barışı ve kapsayıcılığı inşa etmek önce kendimizde ve çevremizde başlar, biz de bundan yola çıkarak bu dönem ilk defa 9. Sınıf öğrencilerine "Şiddetsiz İletişim" öğretimi Programı geliştirdik ve tüm şubelerde haftada 1 saat okula üzere derslere başladık. İlk iki haftanın teması "İletişim ve Kişisel Alanım" ve "İletişimdeki Duygularım ve İhtiyaçlarım" üzerineydi. Bir sonraki haftaların teması "Onay Kavramı ve Haklarım" ve "Nefret Söylemi" gibi konularla devam edecek.

Ebeveyn olarak sizler de ev ortamında bu konuları gündem yaparak gençlerin güvenli bir alanda paylaşımı yapmalarına olanak sağlayabilirsiniz. Sonucu değil, çabayı ve performans değerlendirdiğiniz, onlarla her konunun akademik sorumluluklarına bağlanmadığı, hayalleri, hedefleri başarmak istedikleri, ailenizin önceliklendirildiği değerler üzerine samimi sohbetler gerçekleştirmenin önemli olduğunu düşünüyoruz.

Gizem Özlüttü

gizem.ozluttu@hisarschool.k12.tr

İrem Tuçcu

irem.tuccu@hisarschool.k12.tr

İclal Yılmaz Konaçoğlu

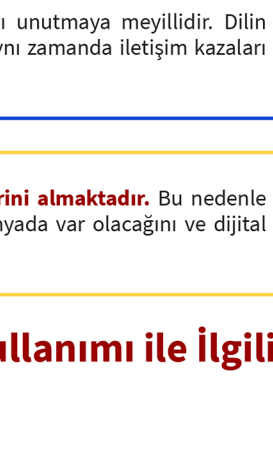
iclal.yilmaz@hisarschool.k12.tr

Melih Gürkan

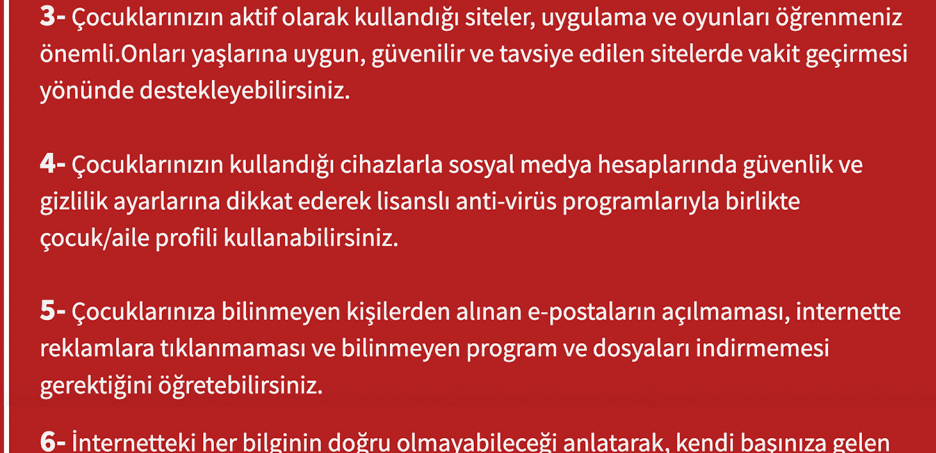
melih.gurkan@hisarschool.k12.tr

Dijital Nezaket Nedir?

İnsanlar doğduğu andan başlayarak yaşamı her alanında birleştiren bulundukları sosyal ortama uyum sağlamak ihtiyacı duyarlar. Bu uyumu sağlamak için de, ait oldukları topluma da bu üyesi olmak istedikleri sosyal grupların kendilerine ait normları gözlemler ve öğreniriz. Bu normlara uygun davranmadığımızda grupta bazen sorun yaşanır, bazen de başkalarını izleyerek nasıl sorunlar çözülebileceğini öğreniriz.

Yüz yüze olduğumuz, fiziksel olarak yakın olduğumuz kişilerle bulundukumuz grubun, ortamın neyi kabul edip etmediğini, o ortamda hangi davranışların ödüllendirileceğini öğrenmek daha kolay olur çünkü iletişim halinde olduğumuz insanlar yüz ifadeleri, vücut dilleri bize farkında olmadan sürekli birer bildirim sağlarlar. Bu da söyleyeceklerimizi veya eylemlerimizi yenileri düzenleme, gözden geçirme veya değiştirme fırsatı verir. Bu şekilde uyum sağlamanız ve yaşadığımız toplumun bir parçası olmamız daha kolay hale gelir.

Gelişen teknoloji ile birlikte internet erişimi toplumun her kesiminde artış gösterdi, sosyal medyada geçirilen süreler uzadı ve dijital hayat da vazgeçilmez bir yaşam biçimi haline geldi. Zamanla dijital ortama da "toplumsal gruplar" ve "toplumsal normlar" oluştu. Facebook, whatsapp gibi sosyal medya kanallarının yanı sıra, kendi arkadaşlarımız arasında kurduğumuz kendi grupları, twitter gibi grupları, üye olduğumuz veya takip ettiğimiz demoklerin kurum/kuruluşların kendine ait haberleşme kanalları oldukça yaygın. Yaşanılan bizlere gösterdi ki, her ortamın aynı fiziksel yaşantımda olduğu gibi, kendine ait ve kendine özgü, yazılı olmayan ama bilinen uygulanan, gözlemleyerek öğrenilebilen bazı görgü kuralları var.

Nasıl ki günlük hayatımızda kullandığımız "nezaket" kavramı başkalarına karşı incelikli ve saygılı davranma şeklinde açıklanır, dijital nezaket de bulundukumuz dijital ortamlarda aynı inceliği ve saygıyı göstermek anlamına gelmektedir. Bu tanım da bizi "netiket" kavramıyla tanıştırıyor.

Netiket, kelimesi ağ anlamına gelen ve çevrim içi ağları anlatan "net" ve görgü kuralı anlamına gelen etiket (etiquette) kelimelerinin bir araya getirilmesiyle oluşmuş bir kelime. Özellikle interneti-teknolojiyi çalışma veya sosyal hayatlarında yoğun olarak kullanan kurum/kuruluşların ihtiyaçından ortaya çıkan bu kelime dijital dünyanın görgü kuralları gerekliliğini vurguluyor.

Birçok üniversitenin ya da şirketin kendine ait "netiket"lerini web sitelerinde yayınladığını, paydaşlarından bunlara uymalarını beklilediklerini görüyoruz. Farklı kurumlara özgü netiketler olduğu gibi, farklı mekânlara da ait netiketler oluşturuluyor. Örneğin e-postalara dikkat edilmesi gerekirken birbiriinden farklılık gösteriyor. Aynı zamanda bir öğretmenin paylaşımlarının beklentilerine baktığımızda bir profesörün ya da bir siyasetçinin paylaşımlarının sınırlarından farklılık gösteriyor. Aslında baktığımızda yine aynı fiziksel ilişki ortamlarımızda olduğu gibi, dijital dünyada da bir süre gözlem yapmak ve ortamın normlarını anlamaya, sağlıklı ilişkiler kurmak için bu normlara özen göstermeye ihtiyaç duyuyoruz. Aksi takdirde dışlanma, ayıplama, çatışma, gerilim gibi zor durumlar içinde yer alılabileceğini görüyoruz. Bu da bizi netiketle yakın ilişki içinde olan başka bir kavramla götürüyor, **dijital itibar**.

Dijital Ayak İzi - Dijital İtibar

Dijital ayak izi son yıllarda aşına olduğumuz bir kavram, ancak artık "Dijital İtibar" kavramıyla da birlikte anılıyor. Buradaki önemli neden dijital ayak izinin bireyin çevrimiçi ortamlardaki tüm faaliyetlerinde elde edilen verilerin bir toplama olması, bunun da aslında "itibar" dediğimiz algıyı oluşturmması. Dijital ayak izimiz kısa veya uzun vadede olumlu veya olumsuz, bireysel ya da toplumsal etkilere sahip olabilir. Bireyin kendi paylaşımlarının yanı sıra, beğeniler, re-tweetler veya başkalarının o kişiyi etiketlediği paylaşımlar da dijital itibarımız oluşturan etmenler arasında yer alır. Herhangi bir kişiyi ilgili fikir edinmek istediğimizde ismini "googlelamak" yaygın bir alışkanlık haline geldiğinden dijital itibarın da her geçen gün önem kazanmaktadır.

Dijital ayak izi ve dijital itibar bu nedenle netiket kavramı ile ilişkilidir. Netiket konusunda bilgi ve farkındalık sahibi olmak, dijital ayak izini, dijital itibarı asla ederek koruma açısından fark yaratmaktadır. Yapılan araştırmalar netiket duyarlılığını Türkiye'de yaşla birlikte arttırdığı, lise çağındaki gençlere göre üniversite çağındaki netiket netiket konusunda daha duyarlı olduklarını gösteriyor. Ancak toplumun da orta yaş diye nitelendirilebileceğimiz kesimine baktığımızda yine netiket duyarlılığının azaldığını görüyoruz. (Atalay, 2019) Bu durum da dijital dünya ile geçlere nazaran daha az vakit geçirmenin ve daha az çevrimiçi ortam sosyal deneyimi yaşamının bir getirisi olarak yorumlanıyor.

Dijital nezaket konusu ile ilişkili bir başka kavram da "**netik**" yani internet etiği. Ancak etik, netik, netiket kavramları kolaylıkla karıştırılabilir. Bunu şu şekilde açıklayalım mümkün ki, bir kişinin kendisiyle ilgili kendi onayladığı ve seçtiği çok sayıda video sunu arda toplaması herhangi bir etik sorun teşkil etmez lakin netiket ve netik açısından rahatsız edici, ya da dijital itibara zarar verici bir durum yaratabilir.

Dijital Nezaket Kavramı Neden Önemlidir?

Geçmiş yıllarda yaşadığımız pandemi süreci ile birlikte dijital platformlar hayatımızda kalıcı olarak yerini aldı. Dijital nezaket kavramının, okulların ve işyerlerinin çevrimiçi biçimde sürdürülebilir sistemlere geçiş yapması ile birlikte hayatımızda belki de daha önce hiç olmadığı kadar önem kazandığını söyleyebiliriz. Dijital dünyadaki varlığımız artık günümüz dünyasında gerçek kimliğimizden bir parçası haline geldi. Dijital dünyada artık takma isimlerle değil gerçek kimizle var oluyoruz. Bu durum internet ortamındaki ayak izimizin önemini artırdı. İşte "Netiket" kavramı tam da burada önem kazanıyor. Dijital iletişimde görgü kurallarını gözetmek, bireyin dijital ayak izi ve itibarı açısından önemli ve gerekli. Tpkı yüz yüze ilişkilerde olduğu gibi, dijital iletişimde de bireyler birbirleri hakkında sahip oldukları izlenimleri, onların davranış ve konuşmalarını gözlemleyerek edinirler.

Sosyal medyada yapılan bir paylaşım, kullanılan dil ve tonlama, diğerlerine bir şey hakkında bilgiler verir. Hem kişisel ilişkiler hem de profesyonel yaşam için netiket bilgisi oldukça önemlidir çünkü yüz yüze iletişim ile dijital ortamlarda yazılı iletişim kurma arasında önemli farklar vardır. Yüz yüze iletişimde fiziksel olarak yakın olduğumuz için doğrudan iletişim kurarız. Yüz yüze iletişimde mimikler ve jestler kısacası görsel öğeler iletişimin %70'ini oluşturur. Karşımızdaki kişinin bakışlarına, duruşuna ve beden diline göre uygun tepkiler vermemek daha kolaydır. Anlaşılabilir anlaşılabilir, kurgunluklar kolayca anlaşılabilir çözülür.

Ancak yazılı iletişim sırasında duyuluları karşı karşıya hissettirmek çok daha zordur ve yanlış anlaşılmalara yaşanabilir. Bu noktada doğru anlaşılabilir ve pozitif bir iletişim sürdürülebilmek için dijital nezaket kavramına çokça ihtiyaç duymaktayız.

Microsoft tarafından 2016 yılından bu yana, 30'dan fazla ülkede 58.000'in üzerinde kişinin katılımı ile Dijital Nezaket Araştırması yapılmıştır. Yapılan çalışmalar sonuçlarına göre nezaket konusunda en başarılı ülkeler sırasıyla Hollanda, İngiltere, ABD, Singapur ve Tayvan olarak belirlenmiştir. Türkiye ise diğer ülkeler arasında 17. sırada yer almıştır. Araştırma sonuçlarına göre her on kişiden dördü siber zorbalığa maruz kaldığını ifade etmektedir. Araştırma sonuçları bizlere, toplumun her kesiminde dijital nezaket kavramı ile ilgili farkındalık oluşturma ihtiyacını net bir şekilde göstermiştir.

Bu farkındalığın gelişebilmesi adına Hisar Okullarında öğrencilerle farklılaştırılmış çalışmalar yapılmaktadır. Okulumuzda uyguladığımız olduğumuz tüm bu süreç desteklemek amacıyla 16-20 Ekim 2023 tarihleri arasında organize edeceğimiz "Küresel Dijital Vatandaşlık Haftası" düzenlenmiştir. Akademik yıl içerisinde, K12 seviyesinde "Medya Dengesi ve İyi Olma Hali", "Gizlilik ve Güvenlik", "Dijital Ayak İzi ve Kimlik", "İletişim ve İletişim", "Siber Zorbalık, Dijital Drama ve Nefret Söylemi" ve "Haber ve Medya Okuryazarlığı" konuları Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersleri aracılığıyla ile ele alınmaktadır.

2023-2024 Eğitim Öğretim yılı içerisinde de Doç. Dr Yavuz Samur ile öğrencilerimiz için "Dijital Çağda Öğrenci Olmak" ve velilerimiz için de "Dijital Çağda Ebeveyn Olmak" konulu seminerleri gerçekleştirdik. Bu çalışmaların amacı; çevrim içi davranışlarda daha doğru ve saygılı olmaları, öğrencilere internetten bir kişiyi ya da topluluğu nasıl iletişime geçileceğini, istediğini nasıl ulaşabileceğini ve siber zorbalıklarla nasıl uzak durabileceğini öğretmektir.

Çevrimiçi görüşme ve yazışma sırasında hepimizin dikkat etmesinde fayda olan birkaç noktadan bahsedebiliriz.

Bunlardan ilki; **konusmanın içeriğini takip etmek ve uygun dönütlere vermek.**

Öğrencilerin metin mesajlaşmalarının dışında çevrimiçi derslerde, ses ve video kayıtlarında **başkalarının izni olmadan paylaşım** yapmamları gereklidir.

Bir bireye ulaşırken **kaynak hakkında doğrulama yapmak** ve mümkünse bilgili kaynağı ile birlikte vermek gerekmektedir. Öğrencilerin özellikle iş yapılarak bunların güvenilir kaynaklar olduğundan emin olması gerekmektedir. Benzer bir şekilde internetten hangi kaynaklara güveneceğine ve başkalarını içerik paylaşırken nelere dikkat etmesi gerektiğini bilmesi son derece önemlidir.

Oldukça masum bir şaka metin mesajı olarak gönderildiğinde anlamını yitirebilmektedir. Bu nedenle iletişim esnasında son derece dikkatli olmak ve direkt olmak gerekmektedir. **Benzetmeler ya da dolaylı anlatımlardan kaçınmak** en doğrusudur.

Gerçek hayatta olduğu gibi internette de nazik ve görgülü olmak gerekmektedir. İnsanlar interneti ve ekranı kendilerine bir kalkan olarak kullanabilmekte ve gerçek hayatta söyleyemeyeceği ifadeleri internet ortamında dile getirebilmektedir. **Netiketin en önemli noktaları internete sadece başkalarını yüzüne rahatça söyleyebileceğimiz cümlelerin yazılması/söylenmesidir.**

Birçok insan internetten iletişimde **uygun kuralları kullanmay**ı unutmaya meyillidir. Dilin doğru kullanılması metni daha kolay okunabilir kılmakla birlikte aynı zamanda iletişim kazaları yaşamayı da engeller.

İnternette **paylaşılan bir bilgi kalıcı olarak dijital ayak izi olarak sanal dünyada var olacaktır.** Bu nedenle herhangi bir paylaşım yaparken bu bilgini kalıcı olarak sanal dünyada var olacağını ve dijital itibarınıza ekleneceğini bilmek çok önemlidir.

Dijital Nezaket ve Güvenli İnternet Kullanımı ile İlgili Ailelere Öneriler;

Dijital nezaket kavramı ile ilgili farkındalık oluşturmak için çocuklara küçük yaşlardan itibaren bu konu hakkında sohbet edilmesi, onları ilgili yazılı ve görsel materyallerle tanıştırmak faydalı olacaktır. Yetişkinler olarak bizler netiket kavramından daha çok söz ettiğimiz çocuklarımızın da bu konuda duyarlılığı artacak ve küçük edimlerle dijital yaşantılarına başlayacaklardır. Bu konuyu ilki gündemimize alırken şu noktalara dikkat etmek faydalıdır:

1- Çocuklarınızı, dijital ortamda rahatsız edici bir durumla karşılaştıklarında; bunu, ailesi veya güvendiği bir yakını ile paylaşması gerektiği konusunda bilgilendirebilirsiniz.

2- Temel bir aile netiketi belirleyebilirsiniz. "Arkadaşının yüzüne söyleyemeyeceğin bir şeyi, çevrimiçi ortamda da söyleme/yapma" gibi..

3- Çocuklarınızın aktif olarak kullandığı siteler, uygulama ve oyunları öğrenmeniz önemli. Onları yaşlarına uygun, güvenli ve tavsiye edilen sitelerde vakit geçirmesi yönünde destekleyebilirsiniz.

4- Çocuklarınızın kullandığı cihazlarla sosyal medya hesaplarında güvenlik ve gizlilik ayarlarına dikkat ederek lisanslı, anti-virüs programlarıyla birlikte çocuk/aile profili kullanabilirsiniz.

5- Çocuklarına bilinmeyen kişilerden alınan e-postaların açılmaması, internette reklamlara tıklanmaması ve bilinmeyen program ve dosyaları indirmemesi gerektiğini öğretebilirsiniz.

6- İnternetteki her bilginin doğru olmayabileceği anlatarak, kendi başınıza gelen durumlardan örnekler verebilirsiniz.

7- Yetişkin olarak sadece bilgi ve tavsiye vermekle kalmayıp davranışlarınızla da rol model olabilirsiniz.

8- Aile olarak, internette hangi bilgileri paylaşabileceği, hangi bilgileri paylaşmanın sakıncalı olduğu konusunda rehberlik edebilirsiniz.

9- Mahremiyetin nasıl korunacağını anlatabilir; kişilerin, sınırları ihlal eden istekleri karşısında, "hayır" demesini öğretebilirsiniz.

10- Yaşadığınız sorunları eğitim fırsatına çevirerek, netiketin önemini günlük sohbetlerinize ekleyebilirsiniz.

Daha önce okuyanlar veya tekrar okumak isteyenler için okulumuz tarafından daha önce paylaşılan faydalı dokümanlara da aşağıdaki linklerden ulaşabilirsiniz.

[Dijital Vatandaşlık Etik ve Farkındalık Bilişim Stratejileri Politikası](#)

Tüm sosyal ortamlarımızda nezaketin başkını olduğu bir eğitim öğretim yılı dileklerimizle...

Aslan, A. (2022) "Dijital Etik: Değer Temelli Bir Model Önerisi"

Atalay, G.E. (2019). Netiquette in Online Communications: Youth Attitudes Towards Netiquette Rules on New Media. A. Ayhan (Ed.). New Approaches in Media and Communication içinde (s.225-238). Berlin: Peter Lang.

Atalay, G.E (2019), Sanal Dünyanın Görgü Kuralları: Netiket, Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi EKİM, 2019 Cilt Volume: 1 / Sayı Issue: II

"Çocukların Bilişli İnternet Kullanımı Konusunda Ailelere Öneriler | Yalova Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü | Çocukların Bilişli İnternet Kullanımı Konusunda Ailelere Öneriler:" *T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı*, <https://www.ail.gov.tr/yalova/haberler/cocukların-bilişli-internet-kullanımı-konusunda-ailelere-öneriler/>, Erişim: 26 Ekim 2023.

Hisar Okulları
Göktürk Merkez Mahallesi İstanbul Caddesi No:3
Eyüp Sultan/İstanbul 34077 Türkiye
Tel: +90 212 364 00 00

CIS Curriculum